

„Útvar rychlého nasazení: Vnímání terorismu příslušníky protiteroristické jednotky ve vztahu k české bezpečnostní politice“

1. Obsah a struktura práce

Cílem bakalářské práce Jana Hladíka je prozkoumat postavení Útvaru rychlého nasazení (ÚRN) v rámci českého bezpečnostního systému a české protiteroristické politiky. Autor se však nespokojuje pouze s kompilací existující literatury či s analýzou právního rámce působnosti, pravomocí a nástrojů ÚRN, ale provádí vlastní primární výzkum etnografického charakteru mezi příslušníky a veliteli ÚRN.

Používá několik sociologických metod sběru informací, včetně strukturovaných rozhovorů a zúčastněného pozorování. Účelem tohoto primárního terénního výzkumu je prozkoumat postoje samotných příslušníků ÚRN (autorovým jazykem „antiteroristů“) k samotné ideji protiteroristického boje a jeho cílům, jejich vnímání protivníka (tedy „teroristy“) a jejich motivace pro službu v protiteroristické zásahové jednotce. Cílem je zkonstruovat komplexní obraz ÚRN v kontextu českého bezpečnostního systému, včetně analýzy hodnot, postojů a cílů jeho příslušníků a velitelů.

V tohoto pohledu bylo velmi šťastné, že se autorovi podařilo získat jistou důvěru ÚRN a jeho velitelů, kterou mohl přetavit do mnoha desítek hodin terénního výzkumu, ať už v podobě strukturovaných rozhovorů a neformálních diskusí a konzultací či pozorování ÚRN při jeho praktické činnosti (výcviku).

Na začátku své práce autor vymezuje její téma, cíle, hypotézy a výzkumné otázky. Stručně zmiňuje také stav zkoumané problematiky a vysvětluje své důvody pro volbu tématu. Následně podrobně vysvětluje metodické postupy, které pro svůj výzkum hodlá použít, a kriticky hodnotí jejich výhody a nevýhody jak z hlediska tématu a cílů práce, tak z hlediska prostředí, v němž svůj výzkum provádí. V další části představuje fenomén terorismu v historické perspektivě a analytické koncepty s ním spojené. Nabízí typologii terorismu a nástrojů, jež radikálové k teroristické činnosti využívali a využívají.

Následující část práce je věnována „antiterorismu“, tedy protiteroristické politice státu, metodám a nástrojům protiteroristického boje i povaze samotného protiteroristického bojovníka. Předposlední část představuje jádro práce a obsahuje analýzu vnímání a motivací jeho příslušníků za pomoci empirického materiálu získaného terénním výzkumem. Závěrečná část shrnuje dosažené poznatky.

2. Hodnocení formální stránky práce

Práce obsahuje všechny formální náležitosti. Obsah, abstrakty v češtině i angličtině a závěrečný seznam literatury jsou zpracovány přehledně a pečlivě. V textu autor odkazuje na používané

zdroje řádně a dostatečně často. Vzhledem ke specifické metodice jeho práce a tomu, že se z velké části jedná o primární terénní výzkum a rozhovory s lidmi, jejichž jména nelze zveřejnit, nemůže autor na mnoha místech citovat tak často a takovým způsobem, jako kdyby se jednalo o standardní kompilaci existující literatury. To je však zcela pochopitelné.

Práce netrpí výraznými stylistickými nedostatky ani překlepy a pravopisnými chybami. Na některých místech je však text poznamenán nepříliš vhodným používáním některých termínů, nadužíváním komplikovaných větných konstrukcí a občasným přehnaným zdůrazňováním banálních informací či závěrů. O zásadní problém se však nejedná.

3. Hodnocení obsahové stránky práce

Práce Jana Hladíka je ve srovnání s obvyklými bakalářskými pracemi velmi ambiciózní. Nespokojuje se jen s kompilací existující literatury, ale pokouší se o originální terénní výzkum. Podařilo se mu získat důvěru velitelů a příslušníků ÚRN, což mu umožnilo provádět jak řízené rozhovory, tak zúčastněné pozorování. Autor se na „etnografický“ aspekt svého výzkumu dobře připravil studiem odpovídajících sociologických metod.

Autor prokazuje výbornou znalost studované problematiky. Kromě svého terénního výzkumu zaměřeného na zjištění motivací příslušníků ÚRN a jejich vnímání protivníka podává fundovaný přehled historického vývoje terorismu a jeho metod, typologizaci terorismu, právního rámce protiteroristických opatření ČR a postavení ÚRN v rámci českého bezpečnostního systému. Díky tomu je schopen podat plastický obraz studované problematiky na několika relevantních rovinách.

Práce však trpí některými koncepčními nedostatky. Její název nevystihuje její obsah, který je mnohem širší než to, co název naznačuje. Autor na některých místech textu nevhodně používá některé pojmy. Na začátku práce nepříliš jasně a jednoznačně vymezuje cíle své práce a občas je halí do neproniknutelného závoje až mystických formulací. Čtenář pak na některých místech tápe v tom, co vlastně hodlá autor přesně zjišťovat. Práci by proto neuškodila větší disciplinovanost a jazyková střídmost.

4. Celkové hodnocení

Přes výše uvedené nedostatky je práce Jana Hladíka velmi ambiciózním počinem, který svým zpracováním i úsilím investovaným do výzkumu přesahuje obvyklý standard bakalářských prací. Doporučuji ji proto k obhajobě a navrhuji ji ohodnotit známkou výborně.

Praha, 13. září 2012

PhDr. Jan Jireš, PhD.

Ústav politologie FF UK